

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення восьмої сесії
Бердянської міської ради
від 25.03.2021 р. № 9

**Типове положення
про самоорганізацію населення у місті Бердянську**

I. Загальні положення

Основні терміни, використані в цьому Положенні, мають таке значення:

Самоорганізація населення - це одна із форм участі членів Бердянської міської територіальної громади в місцевому самоврядуванні. Самоорганізація населення здійснюється за територіальною ознакою місцевими жителями, які проживають у межах території самоорганізації, для вирішення питань місцевого значення.

Органи самоорганізації населення - представницькі органи жителів Бердянської міської територіальної громади, що створюються у формі будинкових, вуличних, квартальних комітетів, комітетів мікрорайону для вирішення питань, віднесених до їх компетенції.

Місцеві жителі - особи (громадяни України, іноземці, особи без громадянства, біженці, вимушені переселенці), місцем проживання яких є територія Бердянської міської територіальної громади. Місце проживання визначається відповідно до Закону України „Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні”.

Питання місцевого значення - питання, пов'язані з життєдіяльністю людей за місцем проживання та розвитком Бердянської міської територіальної громади, які віднесені Конституцією, законами України, а також Статутом територіальної громади міста Бердянська та даним Положенням до предметів відання місцевого самоврядування, а також інші питання, які не входять до виключної компетенції органів державної влади України, Бердянської міської ради та її виконкому.

Територія самоорганізації — територія, на якій здійснюється самоорганізація населення.

II. Самоорганізації населення

2.1. Межі здійснення самоорганізації населення

Самоорганізація населення здійснюється за територіальною ознакою в межах мікрорайону, кварталу, вулиці, багатоквартирного будинку та інших територій відповідно до Закону України „Про органи самоорганізації населення”.

2.2. Право на самоорганізацію населення

Право на самоорганізацію населення мають всі місцеві жителі, місцем проживання яких на законних підставах є територія Бердянської міської територіальної громади, і які досягли 18 років, можуть бути запрошеними й

брати участь у засіданнях органу самоорганізації населення з правом дорадчого голосу.

Органи самоорганізації населення є складовою частиною системи місцевого самоврядування Бердянської міської територіальної громади.

2.3. Правова основа самоорганізації населення

Самоорганізація населення Бердянської міської територіальної громади здійснюється на підставі Конституції України, законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади, рішень органів місцевого самоврядування, рішень місцевого референдуму, розпоряджень міського голови, інших актів законодавства, Положення та рішень загальних зборів (конференції) жителів за місцем проживання, які беруть участь у самоорганізації населення.

2.4. Система самоорганізації населення

До системи самоорганізації населення входять:

- 1) загальні збори жителів за місцем проживання;
- 2) конференція жителів;
- 3) будинковий комітет;
- 4) вуличний комітет;
- 5) квартальний комітет;
- 6) комітет мікрорайону;
- 7) Координаційна рада голів комітетів мікрорайонів;
- 8) Громадська рада вуличних комітетів.

2.5. Основні завдання та принципи самоорганізації населення та органів самоорганізації населення

2.5.1. Основні завдання самоорганізації населення

Основними завданнями самоорганізації населення є:

- створення умов для участі місцевих жителів у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції України і законів України;
- задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб місцевих жителів шляхом сприяння у наданні їм відповідних послуг;
- участь у реалізації соціально-економічного, культурного розвитку відповідної території, інших місцевих програм.

2.5.2. Принципи самоорганізації населення

Самоорганізація населення та діяльність органів самоорганізації населення ґрунтуються на таких принципах:

- законності;
- територіальності;
- пріоритету інтересів жителів багатоквартирного будинку, кількох будинків, вулиці, кварталу, мікрорайону, міста в цілому;
- врахуванні інтересів територіальної громади міста;
- гласності;
- захисту прав, свобод та законних інтересів жителів, що проживають на території самоорганізації;

- безпосередньої участі населення в розробці, прийнятті й реалізації рішень щодо облаштування території, на якій здійснюється самоорганізація;
- добровільності взяття на себе власних повноважень щодо вирішення питань місцевого значення, переданих відповідно до Закону України “Про органи самоорганізації населення”;
- добровільності взяття на себе повноважень, делегованих Бердянською міською радою;
- правової, організаційної та матеріально - фінансової самостійності з вирішення питань у межах власних та делегованих повноважень;
- колегіальності;
- виборності, підзвітності, підконтрольності та відповідальності перед жителями, які обрали орган самоорганізації населення; органу самоорганізації населення перед жителями відповідних територій;
- підзвітності, підконтрольності та відповідальності органу самоорганізації населення перед Бердянською міською радою;
- взаємодії з органами державної влади та місцевого самоврядування, організаціями, установами й об’єднаннями громадян.

2.6. Назва та символіка

Територія самоорганізації населення зобов'язана мати свою назву. Назва території самоорганізації населення (при його утворенні) визначається рішенням загальних зборів (конференції) жителів, що проживають на цій території за поданням відповідного органу самоорганізації населення.

III. Органи самоорганізації населення

3.1. Поняття органу самоорганізації населення

Орган самоорганізації населення - це представницький орган жителів мікрорайону, який утворюється ними для вирішення окремих питань місцевого значення.

Ініціатива в утворенні органів самоорганізації населення належить жителям відповідної території.

3.2. Принципи утворення органу самоорганізації населення

Органи самоорганізації населення утворюються та діють у відповідності до Конституції України, чинного законодавства України, Статуту територіальної громади міста Бердянська, рішень Бердянської міської ради та її виконкому, місцевого референдуму, розпоряджень міського голови, інших актів законодавства, Положення та рішень загальних зборів (конференцій) жителів за місцем проживання, які беруть участь у самоорганізації населення. Діяльність органів самоорганізації населення не може суперечити інтересам Бердянської міської територіальної громади.

Порядок створення та діяльність органів самоорганізації населення регулюється Законом України „Про органи самоорганізації населення” та чинним законодавством України. Ці органи не несуть відповідальності за зобов'язаннями міської ради та її виконавчого комітету, а міська рада та її

виконавчий комітет не несуть відповідальності за зобов'язаннями органів самоорганізації населення.

Орган самоорганізації населення створюється за територіальною ознакою. Поділ міста на квартали, мікрорайони та територія, у межах якої діє орган самоорганізації населення, визначається рішенням Бердянської міської ради:

- у межах території кварталу, кількох, однієї або частини вулиці з прилеглими провулками в місцях індивідуальної забудови - квартальний, вуличний комітет;
- у межах території окремого мікрорайону - комітет мікрорайону;
- у межах багатоквартирного будинку (кількох будинків) в державному і громадському житловому фонді та фонді житлово-будівельного кооперативу - будинковий комітет.

Всі органи самоорганізації населення в Бердянській міській територіальній громаді, незалежно від розмірів території, на якій вони утворені та здійснюють свою діяльність, мають рівний правовий статус.

Кожний орган самоорганізації населення діє на основі Положення про орган самоорганізації населення, що затверджується відповідно до Закону України „Про органи самоорганізації населення” і яке не може суперечити даному Положенню.

3.3 Термін повноважень та звітність органів самоорганізації населення

Орган самоорганізації населення обирається терміном на строк повноважень Бердянської міської ради, якщо інше не передбачене рішенням Бердянської міської ради та Положенням.

Термін повноважень персонального складу органів самоорганізації населення обчислюється з дня його обрання.

Звітно – перевиборні збори (конференція) скликаються не пізніше шести місяців після виборів депутатів Бердянської міської ради.

3.4. Взаємодія органів самоорганізації населення

На одній і тій же території може діяти декілька органів самоорганізації населення.

На одній і тій самій території може створюватись не більше одного органу самоорганізації населення одного й того ж управлінського рівня.

Органи самоорганізації населення самостійні в своїй діяльності. Взаємовідносини органів самоорганізації населення, що діють на одній території, не можуть ґрунтуватися на основі підзвітності, підконтрольності та підпорядкованості.

При вирішенні питань благоустрою території вони можуть приймати узгодженні рішення, що мають рекомендаційний характер для усіх органів самоорганізації населення, які діють на відповідній території.

3.5. Загальні збори жителів та конференція представників населення

Вищим органом самоорганізації населення є загальні збори жителів або конференція жителів відповідної території самоорганізації. Делегати

конференції обираються жителями території самоорганізації населення, які мають право голосу на виборах у кількості не менше одного від:

- 200 жителів мікрорайону – на конференцію мікрорайону;
- 3% жителів кварталу – на конференцію кварталу;
- 2% жителів вулиці – на конференцію вулиці;
- 10% жителів багатоквартирного будинку – на конференцію будинку.

До виключної компетенції загальних зборів (конференції) жителів відносяться:

- обрання, переобрання та відкликання членів органу самоорганізації населення;
- затвердження та зміна кількісного складу органу самоорганізації населення;
- затвердження Положення про орган самоорганізації населення, внесення змін до нього;
- заслуховування звіту про діяльність органу самоорганізації населення;
- надання доручення органу самоорганізації населення про обрання з числа його членів керівного складу цього органу.

Загальні збори (конференція) жителів можуть приймати рішення з усіх питань, віднесених до компетенції органу самоорганізації населення.

Загальні збори (конференція) жителів скликаються:

- рішенням органу самоорганізації населення;
- міським головою з власної ініціативи;
- міським головою за вимогою, не менше 10% жителів самоорганізації населення, які мають право виборчого голосу;
- рішенням Бердянської міської ради.

Рішення загальних зборів (конференції) вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини учасників. На конференції має бути присутніми не менше половини обраних представників.

Вибори, довибори, відкликання членів органу самоорганізації населення проводяться загальними зборами (конференцією) шляхом таємного голосування бюлетенями.

3.6. Порядок утворення органів самоорганізації населення

Загальні збори (конференція) жителів багатоквартирного будинку (кількох будинків), кількох, однієї або частини вулиці з прилеглими провулками, кварталу або мікрорайону обирають шляхом таємного голосування орган самоорганізації населення, керівника, його заступника (заступників) та секретаря цього органу.

Загальні збори (конференція) жителів може доручити органу самоорганізації населення обрати з числа його членів керівний склад цього органу. Обрання керівника, його заступника (заступників) та секретаря в даному випадку проводиться шляхом таємного голосування серед його членів. Обраними вважаються члени, що набрали більше половини голосів від складу органу самоорганізації населення.

3.7. Легалізація органів самоорганізації населення

Орган самоорганізації будинку, вулиці, кварталу, мікрорайону, починають свою роботу після легалізації у виконавчому комітеті Бердянської міської ради. Легалізація здійснюється шляхом реєстрації або повідомлення про заснування.

У разі реєстрації органу самоорганізації будинку, вулиці, кварталу, мікрорайону, у визначеному Законом порядку виконавчим комітетом Бердянської міської ради - орган самоорганізації населення набуває статусу неприбуткової юридичної особи, має самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку, бланки зі своїм найменуванням.

3.8. Організаційна структура органів самоорганізації населення

Засідання органу самоорганізації населення є правомочним, якщо в ньому бере участь не менше половини його складу. Прийнятими вважаються рішення, за які проголосувало не менше половини складу органу самоорганізації населення.

На першому, після виборів (перевиборів), засіданні органу самоорганізації населення, у разі доручення конференції жителів, обирається Голова даного органу, його заступник (заступники) та секретар; формуються комісії органу самоорганізації населення, за поданням комісій затверджуються голови та секретарі комісій.

Члени органу самоорганізації населення виконують свої обов'язки на громадських засадах. За рішенням загальних зборів (конференції) жителів за місцем проживання Голова й секретар органу самоорганізації населення можуть виконувати свої обов'язки на постійній основі за рахунок коштів, переданих органу самоорганізації населення на виконання власних повноважень.

У випадку рішення загальних зборів (конференції) жителів за місцем проживання та відповідного рішення Бердянської міської ради, Голова й секретар органу самоорганізації населення виконують свої обов'язки на постійній основі за рахунок коштів бюджету Бердянської міської територіальної громади.

Голова органу самоорганізації населення очолює даний орган і наділений відповідними повноваженнями в здійсненні організаційно – розпорядчих функцій:

- організовує роботу органу самоорганізації населення;
- скликає засідання органу самоорганізації населення та головує на ньому;
- формує порядок денний засідань, готує потрібні для їх проведення матеріали, підписує рішення та інші документи органу самоорганізації населення;
- організовує виконання рішень органу самоорганізації населення;
- представляє орган самоорганізації населення у відносинах із Бердянською міською радою та її виконавчим комітетом, міським головою, мешканцями самоорганізації населення, іншими фізичними та юридичними особами;
- веде прийом громадян;
- узагальнює скарги, звернення та пропозиції громадян, передає узагальнені дані на розгляд органу самоорганізації населення, Бердянської міської ради та її виконавчого комітету, міського голови;

- за результатами обговорень питань на засіданнях органу самоорганізації населення вносить пропозиції до Бердянської міської ради та її виконавчого комітету, міського голови;

- несе матеріальну відповідальність за збереження майна органу самоорганізації населення.

Заступник Голови органу самоорганізації населення виконує обов'язки Голови цього органу на час відсутності Голови, або за його дорученням.

Секретар органу самоорганізації населення:

- організовує підготовку засідання органу самоорганізації населення та питань, що виносяться на його розгляд;

- веде протоколи засідань органу самоорганізації населення;

- веде реєстрацію письмових звернень до органу самоорганізації населення;

- контролює виконання рішень органу самоорганізації населення;

- зберігає архів органу самоорганізації населення; а в разі необхідності знайомить жителів, які мешкають на території самоорганізації населення з рішеннями органу самоорганізації населення.

Секретар також надає жителям у разі їх звернення копії рішень, прийнятих органом самоорганізації населення, які засвідчуються його підписом; виконує інші доручення органу самоорганізації населення та його Голови. У разі відсутності Голови органу самоорганізації населення та його заступника (заступників) або неможливості виконання ними своїх обов'язків з інших причин, секретар виконує повноваження Голови органу самоорганізації населення.

Для виконання своїх обов'язків керівний склад органу самоорганізації населення має право позачергового прийому керівниками міської ради, її виконавчого комітету та їх структурних підрозділів.

Усі питання віднесені до повноважень органу самоорганізації населення вирішуються на його засіданнях.

Органом самоорганізації населення можуть прийматися рішення про виплату заохочення найбільш активним членам за виконання ними обов'язків у даному органі за рахунок коштів фінансування діяльності органу самоорганізації населення.

3.9. Повноваження органів самоорганізації населення

Органи самоорганізації населення наділяються власними повноваженнями відповідно до Закону України „Про органи самоорганізації населення” та даного Положення. Орган самоорганізації населення набуває власних повноважень з дня його легалізації відповідно до чинного законодавства та даного Положення й не може бути позбавлений їх до припинення його діяльності в установленому Законом порядку. Бердянська міська рада передає органу самоорганізації населення відповідні кошти, а також матеріальні та фінансові ресурси, необхідні для реалізації власних повноважень, здійснює контроль за їх використанням.

Органи самоорганізації населення разом з депутатами представляють інтереси жителів мікрорайону у місцевій раді, місцевих органах виконавчої влади.

У випадку, коли на території самоорганізації зареєстровано кілька органів самоорганізації населення, діяльність яких перетинається, то їх фінансування здійснюється відповідно до програм стратегічного розвитку Бердянської міської територіальної громади.

Бердянська міська рада може в порядку делегування додатково наділяти частиною своїх повноважень орган самоорганізації населення з одночасною передачею йому додаткових коштів, а також матеріальних та фінансових ресурсів, необхідних для здійснення цих повноважень, контролює їх виконання. Про передачу органу самоорганізації населення делегованих повноважень приймається відповідне рішення Бердянської міської ради.

Бердянська міська рада не може делегувати органу самоорганізації населення повноваження, віднесені законами України до виключної компетенції Бердянської міської ради.

За рішенням Бердянської міської ради орган самоорганізації населення може бути достроково позбавлений повноважень, делегованих йому Бердянською міською радою.

Якщо рішення Бердянської міської ради про передачу органу самоорганізації населення делегованих повноважень не забезпечене фінансами й майном, то даний орган самоорганізації населення може на цій підставі відмовитися від виконання відповідних делегованих повноважень шляхом прийняття рішення про звернення до Бердянської міської ради щодо виключення таких повноважень з числа делегованих органу самоорганізації населення.

Орган самоорганізації населення наділяється правом розглядати та приймати рішення в межах своїх повноважень стосовно питань, що впливають із потреб відповідної території самоорганізації населення.

Питання, що потребують прийняття рішення Бердянською міською радою або її виконавчим комітетом, доводяться до відома міської ради або її виконкому. Рішення міської ради або її виконавчого комітету щодо реалізації вказаних вище питань, доводяться до відома органів самоорганізації населення, які їх направляли.

Органи самоорганізації населення можуть ініціювати проведення громадських слухань з питань, що впливають із потреб відповідної території чи територіальної громади в цілому.

3.10. Матеріальна та фінансова основа діяльності органу самоорганізації населення

Матеріальною основою діяльності органу самоорганізації населення є приміщення та інше майно, що передається Бердянською міською радою органу самоорганізації населення в оперативне управління без права відчуження.

Орган самоорганізації населення для виконання своїх повноважень користується майном згідно з його призначенням.

Фінансовою основою діяльності органу самоорганізації населення є:

- кошти бюджету Бердянської міської територіальної громади, які надаються йому Бердянською міською радою для здійснення, наданих та делегованих органу самоорганізації населення, повноважень;
- добровільні внески фізичних і юридичних осіб;
- інші надходження, що не заборонені законодавством.

Фінансові кошти, необхідні для здійснення органами самоорганізації населення своїх повноважень, щорічно мають передбачатися в бюджеті Бердянської міської територіальної громади.

Орган самоорганізації населення має право самостійно використовувати фінансові ресурси, отримані з бюджету Бердянської міської територіальної громади, відповідно до повноважень, визначених Законом України „Про органи самоорганізації населення”, відповідним Положенням про орган самоорганізації населення та програмами соціально – економічного розвитку відповідної території.

Фінансові пожертви фізичних та юридичних осіб, які призначаються на виконання повноважень органу самоорганізації населення, надходять виключно в безготівковій формі. У випадку легалізації органу самоорганізації населення через повідомлення, такі пожертви надходять на відповідний субрахунок Бердянської міської ради, а у випадку набуття органу самоорганізації населення статусу юридичної особи – на поточний рахунок органу самоорганізації населення, відкритий у передбаченому законодавством порядку.

3.11. Заохочення роботи органів самоорганізації населення

З метою активізації та стимулювання органів самоорганізації населення Бердянська міська рада може заохочувати їх роботу за рахунок коштів бюджету Бердянської міської територіальної громади, цільове використання яких передбачається при формуванні міського бюджету.

Оцінка роботи органів самоорганізації населення регламентується Положенням про заохочення та мотивацію діяльності активу (членів) комітетів мікрорайонів міста Бердянська, затверджене рішенням виконавчого комітету Бердянської міської ради від 10.12.2019 № 386, та Положенням про заохочення голів вуличних комітетів м. Бердянська, затверджене рішенням виконавчого комітету Бердянської міської ради від 10.06.2013 № 221 (зі змінами).

3.12. Гарантії діяльності та відповідальність за порушення законодавства про органи самоорганізації населення

Органи місцевого самоврядування сприяють здійсненню органами самоорганізації населення їх повноважень і координують їх діяльність.

Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та їх посадові особи не мають права втручатися в діяльність органу самоорганізації населення, крім випадків, передбачених законодавством.

Члени органу самоорганізації населення мають право брати участь у засіданнях Бердянської міської ради та її виконавчого комітету, що стосуються їх діяльності, а також при розгляді питань, ініційованих органом самоорганізації населення, з правом дорадчого голосу.

3.13. Припинення діяльності органу самоорганізації населення

Діяльність органу самоорганізації населення може бути припинена:

- за рішенням суду, якщо ця діяльність порушує законодавство України;
- за рішенням конференції представників жителів, що проживають на території самоорганізації населення про саморозпуск, за яке повинні проголосувати не менше, ніж половина обраних представників;
- Бердянською міською радою у випадку невиконання її рішень, щодо використання переданих коштів із бюджету Бердянської міської територіальної громади.

Орган самоорганізації населення припиняє свої повноваження також у разі перебудови або реорганізації будинків, вулиць, кварталів, мікрорайонів, у межах яких вони діють, якщо така перебудова, реорганізація пов'язана з відселенням (переселенням) жителів, які брали участь в загальних зборах (конференції), що заснували цей орган.

Дострокове припинення повноважень органу самоорганізації населення тягне за собою припинення діяльності цього органу.

Діяльність органу самоорганізації населення припиняється відповідно Закону України „Про органи самоорганізації населення”, цього Положення, а також, прийнятого на його основі, Положення про відповідний орган самоорганізації населення.

У разі припинення діяльності органу самоорганізації населення майно даного органу переходить у власність Бердянської міської ради, а залишки коштів на субрахунку або рахунку органу самоорганізації населення переходять до міського бюджету.

IV. Прикінцеві положення

Дане Положення приймається сесією Бердянської міської ради та набуває чинності з дня його офіційного оприлюднення відповідно до Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” та Регламенту Бердянської міської ради. Усі органи самоорганізації населення, що діють на території Бердянської міської територіальної громади, легалізовані до набуття чинності цього Положення, зобов'язані затвердити свої Положення, керуючись типовим Положенням та чинним законодавством України.

Керуючий справами виконкому

Олексій ЮРЧЕНКО